Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17122

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i (ABDÖ), bireylerin özellikle **diyabet** gibi kronik hastal?klara sahip olanlar?n, ayak bak?m? uygulamalar?na yönelik sergiledikleri davran??lar? ve bu davran??lar?n s?kl???n? ölçmek amac?yla uyarlanm?? 15 maddelik tek boyutlu bir ölçektir. Ölçek, **Likert Ölçe?i** format?nda derecelendirilmi? olup, bireylerin kendi bak?m pratiklerini de?erlendirmelerine olanak tan?r. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Emine K?r Biçer taraf?ndan 2011 y?l?nda diyabetli hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi? ve geçerlik ile güvenirlik analizleri yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i, **Diyabet**, Ayak Bak?m?, Sa?l?k Davran???, **Öz Etkililik**, Davran??sal Ölçek, Uyarlama.

Yazarlar

Emine K?r Biçer

Amaç

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ayak sa?l???n? korumaya yönelik uygulad?klar? spesifik davran??lar?n düzeyini ve s?kl???n? standardize edilmi? bir yöntemle belirlemektir. Bu, özellikle ayak yaralanmas? ve komplikasyon riski yüksek olan **diyabet** hastalar?nda koruyucu sa?l?k davran??lar?n?n ne kadar etkin uyguland???n? tespit etmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine ve ara?t?rmac?lara, hastalar?n ayak bak?m? konusundaki bilgi ve pratikleri aras?ndaki bo?luklar? belirlemede yard?mc? olur. Elde edilen veriler, bireyselle?tirilmi? e?itim programlar?n?n geli?tirilmesine ve sa?l?k sonuçlar?n?n iyile?tirilmesine katk?da bulunur.

Yap?

Ölçek, bireylerin ayaklar?na gösterdikleri özeni ve ald?klar? önlemleri kapsayan davran??sal bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle sa?l?k inanç modelleri ve **öz etkililik** teorileri çerçevesinde ele al?n?r. Bireyin ayak bak?m?n? düzenli ve do?ru bir ?ekilde yapma yetene?ine olan inanc?, bu davran??lar?n s?kl???n? do?rudan etkileyen temel bir psikolojik yap?d?r.

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i, tek boyutlu bir yap?ya sahiptir, yani ayak bak?m?n? tek bir genel davran?? seti olarak ele al?r. Bu boyut, ayak hijyeni, ayakkab? seçimi, yaralanmalara kar?? dikkat ve düzenli kontrol gibi koruyucu davran??lar? içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. ?lk a?amada, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek amac?yla **içerik geçerlili?i** için uzman görü?üne ba?vurulmu?tur. Uzman görü?leri, maddelerin kültürel ve dilsel uygunlu?unu de?erlendirerek ölçe?in amaca hizmet etti?ini do?rulam??t?r.

Ölçme arac?n?n genel geçerlili?ini desteklemek için, güvenilirlik analizleri ile birlikte yap?sal bütünlü?ü de dolayl? olarak s?nanm??t?r. Ölçe?in temel referans? olan doktora tezinde, kapsaml? geçerlik analizlerinin sonuçlar? detayl? olarak sunulmu?tur.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri kapsam?nda, ölçme araçlar?n?n zamana kar?? tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **test-tekrar test yöntemi** kullan?lm??t?r. Bu yöntem, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar üretme yetene?ini göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in içsel tutarl?l???n? de?erlendirmek için yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?, ölçe?in toplam puan? için **.83** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in yüksek düzeyde **iç tutarl?l??a** sahip oldu?unu göstermektedir. Madde analizlerinde ise, düzeltilmi? madde toplam puan korelasyon katsay?lar? **.27 ile .84** aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin genel yap?ya önemli katk?lar sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i, uyarlama çal??mas?nda **tek boyutlu** bir yap? sergilemi?tir. Ölçek, toplam 15 maddeden olu?maktad?r ve bu maddelerin tamam?, ayak bak?m? davran??lar?n? temsil eden tek bir faktör alt?nda toplanm??t?r.

Bu tek boyutlu yap?, ölçe?in teorik olarak beklenen basit ve do?rudan bir davran??? ölçme amac?na uygunlu?unu destekler. Faktör analizine dair detaylar, ölçe?in geli?tirildi?i doktora tezinde ayr?nt?l? olarak incelenmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme (Self-Report) Ölçe?i

Language Available: Türkçe

Population Group: Kronik hastal??? olan bireyler (Özellikle Diyabet Hastalar?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Age Group: Yeti?kin Hastalar

Population Details: Diyabetli hastalarda ayak bak?m uygulamalar?n? ve **öz etkililik** düzeyini de?erlendirmek amac?yla kullan?lm??t?r.

Test Methodology: 5'li **Likert Ölçe?i** kullan?lm??t?r. Derecelendirme ?u ?ekildedir: 1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k E?itimi, Hem?irelik, Koruyucu Sa?l?k, **?ç Tutarl?l?k**, Test-Tekrar Test, **Cronbach Alfa**, 15 Madde.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: eminekr@gmail.com

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir. (Sorumlu Yazar: Emine K?r Biçer)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretler hakk?nda spesifik bilgi kaynakta bulunmamaktad?r, ancak sorumlu yazar ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilebilir.

Ölçe?in orijinal doktora tezi, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ayak-bakimi-davranis-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

K?r-Biçer, E. (2011). *Diyabetli hastalarda ayak bak?m uygulamalar? ve öz etkilili?in de?erlendirilmesi* (Doktora Tezi). ?stanbul Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Ayak Bak?m? Davran?? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.)

Kaynak içerikte ölçek maddelerinin kendisi yer almamakta olup, yaln?zca 15 maddeden olu?tu?u bilgisi mevcuttur. Detayl? maddeler için orijinal doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM